

Jan Lind
Administrativa avdelningen
Telefon: 08-508 264 71
jan.lind@expl.stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden 2009-11-19

Exploatering av skolgårdar

Motion (2009:36)

Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens remiss av motion (2009:36) av Yildiz Kafkas och Cecilia Obermüller (båda mp) besvaras med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Krister Schultz

Ann-Charlotte Nilsson

Sammanfattning

I motionen framhåller Yildiz Kafkas och Cecilia Obermüller (båda mp) skolgårdarnas pedagogiska, lärande och lugnande verkan, men att detta inte avspeglas i stadens planering. Motionärerna anser att det nu är hög tid att kommunfullmäktige stoppar exploateringen av stadens skolgårdar och istället utvecklar skolgårdarna genom kartläggnings- och utvecklingsuppdrag till SISAB i samarbete med berörda nämnder.

Exploateringskontoret anser inte att ett visst slag av markanvändning, såsom skolgårdar, generellt och i förväg ska undantas från alla överväganden om ändrad markanvändning och avvägningar mot andra angelägna ändamål. Kontoret förordar att de planeringsprinciper med prövning av lämplig markanvändning och projektutförning i varje enskilt fall, som staden tillämpat sedan länge, används även fortsättningsvis.

Bakgrund

Remissbehandlingen

Kommunstyrelsen har remitterat föreliggande motion till Östermalms stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, exploateringsnämnden, SISAB och stadsledningskontoret för yttrande senast den 31 mars 2010.

Ärendet

I motionen framhåller Yildiz Kafkas och Cecilia Obermüller (båda mp) skolgårdarnas pedagogiska, lärande och lugnande verkan, men att detta inte avspeglas i stadens planering av dem.

Stadens inriktning att bygga på redan exploaterad mark är enligt motionärerna riktig ur miljösynpunkt, men om detta blir på bekostnad av skolgårdarna eller innebär en förtätning av staden så att den inte längre är trevligt att leva i, har det enligt motionen gått för långt. Motionärerna anser att det nu är hög tid att stoppa exploateringen av stadens skolgårdar och istället satsa på att utveckla dem.

Därför föreslås att

- Kommunfullmäktige tar tydlig ställning för att stoppa exploateringen av Stockholms skolgårdar.
- Kommunfullmäktige ger SISAB i uppdrag att i samarbete med stadsdelarna, utbildningsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden genomför en kartläggning av Stockholms skolgårdars utvecklingsbehov med hänsyn till skolgårdarnas betydelse för lärande, kreativitetshöjande och miljömässiga värden.
- Kommunfullmäktige ger SISAB i uppdrag att ta fram en rapport om skolgårdar, innehållande upprustnings- och utvecklingsförslag.

Exploateringskontorets synpunkter

Exploateringskontoret är inte fackorgan i skolfrågor men delar ändå motionärernas uppfattning om betydelsen av lämpligt belägna och utformade skolgårdar. Det är andra organ inom staden som har att göra närmare bedömningar av behoven av skolgårdar i stadens olika delar och av hur de bör anordnas.

Stadens mål

Exploateringskontoret vill framhålla att om staden ska kunna växa, vilket är ett av de övergripande och långsiktiga målen i stadens Vision 2030, måste alla tänkbara

möjligheter till förtätningar kunna prövas. Den täta staden har också, som även motionärerna betonar, tydliga fördelar ur ett hållbarhetsperspektiv. Ofta sker förtätningarna genom att ianspråkta redan exploaterad mark vilket bl.a. innebär att ingreppen i grönområden begränsas.

Staden har emellertid inte bara tillväxt- och miljömål; i budgeten finns också ekonomiska mål. I årets budget anges beträffande exploateringsnämnden bl.a. att det under senare tid har konstaterats att allt fler exploateringsprojekt beräknas bli olönsamma av olika orsaker. Genom att bl.a. tillåta bebyggelse även på mark som inte är förenad med höga grundkostnader m.m. kan enligt budgeten lönsamheten i projekten öka.

Avvägningar mellan många intressen

Samhällsplanering innebär identifiering och avvägningar mellan många olika konkurrerande intressen, anspråk och samhällsmål för att nå en ekonomiskt, socialt och miljömässigt långsiktigt hållbar samhällsutveckling. De övergripande principerna för att beakta olika perspektiv och intressen och väga dessa mot varandra anges i stadens Vision 2030 och stadens blivande nya översiktsplan som nyligen varit utställd.

Under den formella detaljplaneprocessen i stadsbyggnadsnämndens regi görs i varje enskilt fall och i enlighet med regelverket i plan- och bygglagen m.m. noggranna prövningar och avvägningar av olika exploateringsförslag mot en rad andra allmänna och enskilda intressen. I dessa avvägningar ingår även skolans och barns och ungdomars behov.

Flertalet av exploateringsnämndens exploateringar genomgår, innan de genomförs, en omfattande samråds-, remiss- och beslutsprocess inom staden där framförallt stadsbyggnadsnämnden har ett huvudansvar, och en lagstadgad skyldighet, att inhämta och beakta synpunkter från alla som är berörda. Även stadsdelsnämnderna, som i stadens organisation fått en särskild ställning när det gäller stadens kontakt med medborgarna, har en viktig roll i samband med remissbehandlingen av detaljplaner m.m.

Redan inför exploateringsnämndens markanvisningsbeslut, dvs. innan den formella detaljplaneringen inleds, brukar kontoret redovisa en preliminär bedömning av en projektidés konsekvenser för bl.a. barn och ungdomar.

Det finns för övrigt sedan länge ett av staden antaget handlingsprogram för FN:s barnkonvention. Fullmäktige angav i förra årets budget att detta handlingsprogram

(utl. 2004:128) ska revideras vid framtagandet av nya övergripande mål och riktlinjer för förskolan och skolan. I årets budget anges att revidering pågår av handlingsprogrammet. Dåvarande gatu- och fastighetsnämnden gav redan 2004 kontoret i uppdrag att i samtliga tjänsteutlåtanden redovisa om ärendet berör barn och att till tjänsteutlåtanden som berör barn ska en barnkonsekvensutredning bifogas.

Exploateringskontoret anser inte att ett visst slag av markanvändning, t.ex. skolgårdar, generellt och i förväg ska undantas från alla överväganden om ändrad markanvändning och avvägningar mot andra angelägna ändamål. Kontoret förordar att de planeringsprinciper med prövning av lämplig markanvändning och projektutformning i varje enskilt fall, som staden tillämpat sedan länge, används även fortsättningsvis.

Konkreta projekt

Vad gäller de i motionen nämnda exploateringarna vid Matteusskolan i Vasastan och Engelbrektskolan på Östermalm kan noteras att dessa inte skett på skolgård även om det kanske uppfattats som om aktuell mark hörde till skolorna. Kontoret vill också peka på att i de tätare delarna av staden är det betydligt svårare att rymma lika stora skolgårdar som i glesare ytterstad.

När det gäller Blackebergsskolan var området för skolgården stort och de delar som togs i anspråk för bostäderna användes inte av gymnasisterna. Generellt har i ytterstaden skolgårdsmark tagits i anspråk för bostäder endast om skolan inte haft behov av marken och efter att SISAB överlätit marken.

Initiativet till att exploatera skolgårdsmark kom för övrigt ursprungligen från SISAB. Syftet att genom exploateringarna få bidrag till skolupprustningar torde i viss mån gälla allttjämt.

Andra organ i staden får bedöma om det finns behov av att på sätt motionärerna föreslår ge kartläggnings- och utvecklingsuppdrag till SISAB m.fl. för att utveckla skolgårdarna.

Slut